

Chirurgia szczękowo - twarzowa i onkologia

1. METRYCZKA																							
Rok akademicki	2023/2024																						
Wydział	Lekarsko-Stomatologiczny																						
Kierunek studiów	Lekarsko-dentystyczny																						
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne																						
Profil studiów	Ogólnoakademicki																						
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie																						
Forma studiów	Niestacjonarne																						
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy																						
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie																						
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Klinika Chirurgii Czaszkowo-Szczękowo-Twarzowej, Chirurgii Jamy Ustnej i Implantologii ul. Lindleya 4, 02-005 Warszawa, tel. 22 502 17 97 email: kcst@wum.edu.pl																						
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Dr hab. n. med. Paweł Zawadzki																						
Koordynator przedmiotu	Dr hab. n. med. Paweł Zawadzki pawel.zawadzki@wum.edu.pl																						
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	Dr n. med. E. Jaworska edyta.jaworska@wum.edu.pl																						
Prowadzący zajęcia	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">Lek. dent. Błażej Bętkowski</td> <td style="width: 50%;">blazej.betkowski@wum.edu.pl</td> </tr> <tr> <td>Dr n. med. Edyta Jaworska</td> <td>edyta.jaworska@wum.edu.pl</td> </tr> <tr> <td>Dr n. med. Michał Jonasz</td> <td>michal.jonasz@wum.edu.pl</td> </tr> <tr> <td>Lek. dent. Andrzej Kołciuk</td> <td>andrzej.kolciuk@wum.edu.pl</td> </tr> <tr> <td>Lek. dent. Michał Kotlarski</td> <td>michal.kotlarski@wum.edu.pl</td> </tr> <tr> <td>Lek. stom. Piotr Piekarczyk</td> <td>piotr.piekarczyk@wum.edu.pl</td> </tr> <tr> <td>Dr n. med. Agnieszka Pilarska</td> <td>agnieszka.pilarska@wum.edu.pl</td> </tr> <tr> <td>Dr n. med. Zygmunt Stopa</td> <td>zygmunt.stopa@wum.edu.pl</td> </tr> <tr> <td>Lek. dent. Bartłomiej Szczodry</td> <td>bartlomiej.szczodry@wum.edu.pl</td> </tr> <tr> <td>Dr n. med. Konrad Walerzak</td> <td>konrad.walerzak@wum.edu.pl</td> </tr> <tr> <td>Dr hab. n. med. Paweł Zawadzki</td> <td>pawel.zawadzki@wum.edu.pl</td> </tr> </table>	Lek. dent. Błażej Bętkowski	blazej.betkowski@wum.edu.pl	Dr n. med. Edyta Jaworska	edyta.jaworska@wum.edu.pl	Dr n. med. Michał Jonasz	michal.jonasz@wum.edu.pl	Lek. dent. Andrzej Kołciuk	andrzej.kolciuk@wum.edu.pl	Lek. dent. Michał Kotlarski	michal.kotlarski@wum.edu.pl	Lek. stom. Piotr Piekarczyk	piotr.piekarczyk@wum.edu.pl	Dr n. med. Agnieszka Pilarska	agnieszka.pilarska@wum.edu.pl	Dr n. med. Zygmunt Stopa	zygmunt.stopa@wum.edu.pl	Lek. dent. Bartłomiej Szczodry	bartlomiej.szczodry@wum.edu.pl	Dr n. med. Konrad Walerzak	konrad.walerzak@wum.edu.pl	Dr hab. n. med. Paweł Zawadzki	pawel.zawadzki@wum.edu.pl
Lek. dent. Błażej Bętkowski	blazej.betkowski@wum.edu.pl																						
Dr n. med. Edyta Jaworska	edyta.jaworska@wum.edu.pl																						
Dr n. med. Michał Jonasz	michal.jonasz@wum.edu.pl																						
Lek. dent. Andrzej Kołciuk	andrzej.kolciuk@wum.edu.pl																						
Lek. dent. Michał Kotlarski	michal.kotlarski@wum.edu.pl																						
Lek. stom. Piotr Piekarczyk	piotr.piekarczyk@wum.edu.pl																						
Dr n. med. Agnieszka Pilarska	agnieszka.pilarska@wum.edu.pl																						
Dr n. med. Zygmunt Stopa	zygmunt.stopa@wum.edu.pl																						
Lek. dent. Bartłomiej Szczodry	bartlomiej.szczodry@wum.edu.pl																						
Dr n. med. Konrad Walerzak	konrad.walerzak@wum.edu.pl																						
Dr hab. n. med. Paweł Zawadzki	pawel.zawadzki@wum.edu.pl																						

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	IV rok, II semestr	Liczba punktów ECTS	3
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		8	0,4
seminarium (S)		26	1
ćwiczenia (C)		26	1
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		17	0,6

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Studenci nabierają umiejętności w badaniu pacjenta, diagnozowaniu chorób nowotworowych i następstw urazów w zakresie części twarzowej czaszki, udzielaniu pierwszej pomocy, pobieraniu materiału do badania histopatologicznego zgodnie ze wskazaniami, postępowaniu profilaktycznym uwzględniającym stany przednowotworowe i nowotworowe, wykonywaniu zabiegów ekstrakcji, nacięciu ropni zębopochodnych zewnątrzustnych, wykonywania prób uczuleniowych. Na salach zabiegowych studenci uczestniczą we wszystkich zabiegach z zakresu chirurgii szczękowo-twarzowej.
C2	Odbywający ćwiczenia studenci poprzez czynne uczestnictwo powinni zapoznać się z tematyką, zakresem oraz metodami leczenia chorych w klinice. Studenci indywidualnie współpracują z asystentami-lekarzami, pod opieką których wykonują wszystkie czynności związane z opieką i leczeniem chorych.
C3	W czasie pobytu w klinice studenci powinni zapoznać się z tokiem pracy Przychodni Przychodni Przychodni Przychodni i oddziału chorych leżących, z charakterem pracy lekarskiej, dokumentacją i ruchem chorych, ze sposobami pielęgnacji chorych oraz organizacją Bloku Operacyjnego.
C4	Studenci powinni zwrócić uwagę na występujące jednostki chorobowe, metody ich rozpoznawania, dokumentowania, leczenia i rehabilitowania osób chorych po zabiegach operacyjnych

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
F.W1.	normy zgryzowe na różnych etapach rozwoju osobniczego i odchylenia od norm;
F.W2.	zasady postępowania profilaktyczno-leczniczego w chorobach narządu żucia w różnym okresie rozwoju;
F.W3.	florę wirusową, bakteryjną i grzybiczą jamy ustnej i jej znaczenie;
F.W4.	objawy, przebieg i sposoby postępowania w określonych chorobach jamy ustnej, głowy i szyi, z uwzględnieniem grup wiekowych;
F.W8.	zasady postępowania w przypadku torbieli, stanów przednowotworowych oraz nowotworów głowy i szyi;
F.W10.	wskazania i przeciwwskazania do leczenia z wykorzystaniem wszczepów stomatologicznych;
F.W12.	przyczyny powikłań chorób układu stomatognatycznego i zasady postępowania w przypadku takich powikłań;
F.W13.	podstawy antybiotykoterapii i oporności przeciwanotybiotykowej;
F.W14.	metody rehabilitacji narządu żucia;
F.W16.	zasady znieczulenia w zabiegach stomatologicznych i podstawowe środki farmakologiczne;
F.W19.	patomechanizm oddziaływania chorób jamy ustnej na ogólny stan zdrowia;
F.W22.	zasady postępowania w przypadku chorób tkanek narządu żucia, urazów zębów i kości szczęk;

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

F.U1.	przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem lub jego rodziną;
F.U2.	przeprowadzać stomatologiczne badanie fizykalne pacjenta;
F.U3.	wyjaśniać pacjentowi istotę jego dolegliwości, ustalać sposób leczenia potwierdzony świadomą zgodą pacjenta oraz rokowanie;
F.U7.	ustalać wskazania i przeciwwskazania do wykonania określonego zabiegu stomatologicznego;
F.U8.	prowadzić leczenie ostrych i przewlekłych, zębopochodnych i niezębopochodnych procesów zapalnych tkanek miękkich jamy ustnej, przyzębia oraz kości szczęk;
F.U9.	postępować w przypadku wystąpienia powikłań ogólnych i miejscowych podczas zabiegów stomatologicznych i po zabiegach stomatologicznych;
F.U10.	przepisywać leki z uwzględnieniem ich interakcji i działań ubocznych;
F.U11.	prowadzić bieżącą dokumentację pacjenta, wypisywać skierowania na badania lub leczenie specjalistyczne stomatologiczne i ogólnomedyczne;

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	

W1	
W2	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	
U2	
Kompetencje społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	
K2	

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady	<p>W 1 – Wykład 1 Złamania górnego masywu twarzy- anatomia, etiologia, epidemiologia, rodzaje złamań, diagnostyka, leczenie, powikłania Złamania dolnego masywu twarzy- anatomia, etiologia, epidemiologia, rodzaje złamań, diagnostyka, leczenie, powikłania</p> <p>W 2 – Wykład 2 Zakażenia w obrębie głowy i szyi. Stany zapalne –wiadomości ogólne – rodzaje zapaleń, etiologia, zasady i metody leczenia, powikłania. Ostre zębopochodne stany zapalne. Kierunki szerzenia się procesu zapalnego z okolicy przywierzchołkowej w żuchwie i szczęce – zapalenie ozęębnej, zapalenie okostnej, ropień podokostnowy, ropień podśluzówkowy, ropnie podskórne, przestrzeni – obraz kliniczny, różnicowanie. Przewlekłe zębopochodne stany zapalne. Zapalenie kości szczęk: ostre, przewlekłe, diagnostyka i leczenie. Zapalenia swoiste: promienica, kiła, gruźlica (objawy kliniczne w jamie ustnej). Powikłania stanów zapalnych jamy ustnej. Schorzenia zatok szczękowych.- anatomia i fizjologia zatok szczękowych, rodzaje schorzeń, leczenie, powikłania</p> <p>W 3 – Wykład 3 Profilaktyka onkologiczna i jej znaczenie. Wprowadzenie do onkologii, HPV.- podstawowe definicje, nomenklatura, rodzaje nowotworów, etiologia, epidemiologia, wpływ zakażenia HPV Nowotwory złośliwe jamy ustnej i części twarzowej czaszki- rodzaje nowotworów, etiologia, epidemiologia, diagnostyka, leczenie, rokowanie. Nowotworowe zmiany jamy ustnej i części twarzowej czaszki. Nowotwory łagodne- rodzaje nowotworów, etiologia, epidemiologia, diagnostyka, leczenie, rokowanie.</p> <p>W 4 - Wykład 4 Guzy zębopochodne- rodzaje nowotworów, etiologia, epidemiologia, diagnostyka, leczenie, rokowanie. Torbiele kości szczęk, jamy ustnej i szyi- rodzaje torbieli, etiologia, epidemiologia, diagnostyka, leczenie</p> <p>W 5- Wykład 5 Podstawy embriologii głowy i szyi. Etiopatogeneza wad rozwojowych twarzy i jamy ustnej, ich podział, rodzaje wad, epidemiologia, diagnostyka, leczenie. Złożone wady czaszkowo- twarzowe (zespół Crouzona, Aperta, Pierre'a</p>	<p>F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.</p> <p>F.W3., F.W13.</p> <p>F.W8</p> <p>F.W8</p> <p>F.W1., F.W.2</p>

	<p>Robina, Mobiusa, Caffeya-Silvermana, Parry'ego- Romberga).</p> <p>W 6 - Wykład 6 Diagnostyka i leczenie choroby stawów skroniowo-żuchwowych- anatomia, etiologia, epidemiologia, rodzaje schorzeń, diagnostyka, leczenie, powikłania</p> <p>W 7 - Wykład 7 Schorzenia gruczołów ślinowych- anatomia, fizjologia, rodzaje schorzeń, etiologia, epidemio- logia, diagnostyka, leczenie, powikłania</p> <p>W 8 - Wykład 8 Rekonstrukcje kostne w obrębie głowy i szyi- rodzaje ubytków poresekcyjnych, metody i materiały stosowane do rekonstrukcji, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, przypadki kliniczne</p>	<p>F.W.4., F.W12.,F.W14. F.W.16., F.W19., F.W22.</p> <p>F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.</p> <p>F.W10 .</p>
Seminaria	<p>S1. Organizacja pracy w oddziale i ambulatorium kliniki</p> <p>S2. Kwalifikacje chorych do leczenia w oddziale chirurgii szczękowo-twarzowej. Kwalifikacje chorych do zabiegu chirurgicznego- badanie kliniczne przedmiotowe i podmiotowe, diagnostyka labolatoryjna, choroby współistniejące, konsultacje wielospecjalistyczne</p> <p>S3. Anatomia głowy i szyi- powtórka.</p> <p>S4. Urazy czaszkowo-twarzowe, klasyfikacja złamań części twarzowej czaszki- powtórka</p> <p>S5. Wskazania i przeciwwskazania do zabiegów w znieczuleniu ogólnym.- choroby współistniejące, diagnostyka</p> <p>S6. Postępowanie chirurgiczne u osób obciążonych internistycznie.- choroby współistniejące, diagnostyka</p> <p>S7. Postępowanie z chorym po wstrząsie – ocena stanu pacjenta. Stany nagłe. Przetaczanie krwi i preparatów krwiozastępczych</p> <p>S8. Nowotwory skóry.- rodzaje nowotworów, etiologia, epidemiologia, diagnostyka, leczenie, rokowanie.</p> <p>S9. Wady czaszkowo-twarzowe – rodzaje, diagnostyka i leczenie.</p> <p>S10. Planowanie 3D i przygotowanie pacjentów do zabiegu ortognatycznego.</p> <p>S11. Leczenie złamań żuchwy – etiologia, epidemiologia, objawy,</p>	<p>F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.</p> <p>F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.</p> <p>F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.</p> <p>F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.</p> <p>F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.</p> <p>F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.</p> <p>F.W8.</p> <p>F.W1., F.W.2</p> <p>F.W10.</p> <p>F.W.4., F.W12., F.W.16.,</p>

	<p>diagnostyka, leczenie, powikłania</p> <p>S 12. Przygotowanie jamy ustnej do protezowania, zabiegi augmentacyjne, rodzaje zabiegów, wskazania, przeciwwskazania, rekonstrukcja zgryzu (w oparciu o wszczepy śródkostne).</p> <p>S 13. Zaburzenia potencjalnie złośliwe skóry, jamy ustnej i warg.- rodzaje, etiologia, diagnostyka, leczenie</p> <p>s 14 Schorzenia nerwów czaszkowych – anatomia, rodzaje, etiologia, diagnostyka, leczenie.</p> <p>S 15. Implantologia stomatologiczna – wprowadzenie, wskazania do leczenia, kwalifikacja pacjenta. Materiały stosowane do sterowanej regeneracji tkanek. Zabiegi augmentacyjne, wskazania i kwalifikacje pacjentów do zabiegów. Zabiegi augmentacyjne, wskazania i kwalifikacje pacjentów do zabiegów, pokaz przypadków</p> <p>S 16. Dostępny chirurgiczne.- anatomia, zasady wyboru dojścia chirurgicznego, przypadki kliniczne</p> <p>22. Kolokwium. Omówienie i podsumowanie zajęć</p>	<p>F.W19., F.W22.</p> <p>F.W.10.</p> <p>F.W10.</p> <p>F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.</p> <p>F.W.10</p> <p>F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.</p>
Ćwiczenia	<p>C1- C8- zbieranie wywiadu lekarskiego</p> <p>C9- C17- przeprowadzanie badania fizykalnego i rozmowa pacjentem dotycząca proponowanego sposobu leczenia, świadomej zgody na zabiegi operacyjne, poinformowaniu o rokowaniach oraz o ewentualnych powikłaniach wynikających z terapii</p> <p>C18- C24- planowanie procesu leczenia z uwzględnieniem diagnostyki, leczenia chirurgicznego, leczenia farmakologicznego i opieki po operacyjnej w oparciu o przypadki prezentowane na oddziale, możliwość biernego lub czynnego uczestnictwa w zabiegach operacyjnych</p> <p>C24- C26- tworzenie historii choroby w oparciu o przypadki prezentowane na oddziale</p>	<p>F.U1.</p> <p>F.U2.</p> <p>F.U3., F.U7., F.U8. F.U9., F.U10.</p> <p>F.U11.</p>

7. LITERATURA

Obowiązkowa

- Kryst L.(red.): „Chirurgia Szczękowo-Twarzowa”. PZWL: Warszawa 1999, 2007.
- Chirurgia Szczękowo-Twarzowa. Red. S. Bartkowski, AM Kraków 1996.
- Kaczmarzyk T., Stypułkowska J., Tomaszewska R., Czopek J. „Nowotwory zębopochodne i guzy nowotworopodobne kości szczękowych”. Wydawnictwo Kwintesencja Warszawa 2009.
- Kaczmarzyk T., Jadwiga Stypułkowska, Romana Tomaszewska: Torbiele obszaru szczękowo-twarzowego, Wydawnictwo Kwintesencja sp z o. o., Warszawa 2015.
- Zapała J., Grażyna Wysznińska-Pawelec Wybrane zagadnienia z onkologii głowy i szyi, Podręcznik dla lekarzy i studentów, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2017, wyd.1
- Kaczmarzyk T., Aleksandra Goszcz, Lilia Grodzińska, Jadwiga Stypułkowska, Jarosław Woroń, Małgorzata Zaleska „Współczesna

farmakoterapia w schorzeniach chirurgicznych jamy ustnej i tkanek okolicznych. Podręcznik dla studentów i lekarzy”, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2006

Uzupełniająca

1. Łasiński W. – „Anatomia głowy i szyi” Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa 1990.
2. Krzakowski Maciej, Krzysztof Warzocha (red.): Zalecenia postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w nowotworach złośliwych – 2013 rok t. I, Wydawnictwo Viamedica, Gdańsk 2013.
3. Mlosek K. Radiologia Stomatologiczna i Szczękowo-Twarzowa. 1994
4. Whaites E. Podstawy radiologii stomatologicznej. 1995
5. Dominiak M., J. Zapała, T. Gedrange. Podstawy Chirurgii Stomatologicznej. 2013
6. Dominiak M., J. Zapała, T. Gedrange. Chirurgia ortognatyczna 2018
6. Czasopisma: Czasopismo Stomatologiczne, Protetyka Stomatologiczna i inne.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
F.U1. F.U2. F.U3. F.U7. F.U8. F.U9. F.U10. F.U11. F.U12. F.W1. F.W2. F.W3. F.W4. F.W8. F.W10. F.W12. F.W13. F.W14. F.W16. F.W19. F.W22.	Obecność na wszystkich seminariach jest obowiązkowa, w przypadku nieobecności należy z asystentem prowadzącym ustalić termin i formę zaliczenia. Kolokwium testowe zaliczające treści prezentowane na wykładach i seminariach. Test składa się z 25 pytań, każde pytanie zawiera 4 dystraktory i 1 odpowiedź prawidłową.	Obecność na seminariach obowiązkowa. Zaliczenie kolokwium na ocenę. Zaliczenie kolokwium testowego to osiągnięcie co najmniej 51% punktów: <13pkt. 2 16-13 pkt. 3 19-17 pkt. 3,5 21-20 pkt. 4 23-22 pkt. 4,5 25-24 pkt. 5

9. INFORMACJE DODATKOWE

W klinice prowadzone jest koło naukowe prowadzone przez dr n. med. Zygmunta Stopę

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich